

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΜΙΛΗ
ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙΑΦΑ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

ὦ τῆς μεγάλης ἐπιθυμίας
σοφίας ἄνθρωπε παρ' ἡμῶν,
ὡς εὐδαίμων ἐν Ἀθηναίοις
καὶ τοῖς Ἑλλησι γενήσῃ εἰ
μνήμων εἴ καὶ φροντιστὴς καὶ
τό ταλαίπωρον ἔνεστιν ἐν τῇ
ψυχῇ καὶ μὴ κάμνεις...

Νεφέλαι, Αριστοφάνης

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΚΕΙΜΕΝΑ XXV - XXIX

Α. Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα:

Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus "Interrogo vos" inquit "quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore". Cum omnes recentem esse dixissent, "Atqui ante tertium diem" inquit "scitote decerptam esse Carthagine."

Cum Octavianus post victoriam Actiacam Romam rediret, homo quidam ei occurrit corvum tenens; eum instituerat haec dicere: "Ave, Caesar, victor imperator". Caesaris multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum emit. Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem. Diu operam frustra impendebat; quotiescumque avis non respondebat, sutor dicere solebat "Oleum et operam perdidit".

Β. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για κάθε λέξη:

quodam die: γενική ενικού και αιτιατική πληθυντικού

hanc ficum: δοτική ενικού και γενική πληθυντικού

id exemplum: αιτιατική ενικού και αφαιρετική πληθυντικού

parem salutationem: γενική και αφαιρετική ενικού

β. ostendens: αφαιρετική ενικού και γενική πληθυντικού

patribus: γενική και αιτιατική πληθυντικού

homo: αιτιατική ενικού και πληθυντικού

victor: αφαιρετική ενικού και κλητική πληθυντικού

milibus: ονομαστική και γενική πληθυντικού

sutor: γενική ενικού και πληθυντικού

avis: αφαιρετική ενικού και γενική πληθυντικού

γ. recentem: την αφαιρετική ενικού και στους τρεις βαθμούς για το αρσενικό γένος

multum: τον ίδιο τύπο στους υπόλοιπους βαθμούς

diu: τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους ρηματικούς τύπους:

attulit: το β'ενικό οριστικής και υποτακτικής ενεστώτα στην παθητική φωνή

decerptam esse: το γ'ενικό οριστικής παρατατικού και παρακειμένου στην ίδια φωνή

putetis: το απαρέμφατο μέλλοντα στην ίδια φωνή

dixissent: το β'πληθυντικό σε όλες τις εγκλίσεις του μέλλοντα στην ίδια φωνή

scitote: την προστακτική ενεστώτα (σε όλα τα πρόσωπα)

rediret: τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα και υπερσυντέλικο (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος)

incitavit: το β'πληθυντικό σε όλες τις εγκλίσεις του ενεστώτα στην παθητική φωνή

perdidi: το γ'πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα και παρατατικού στην ίδια φωνή

β. ostendens: την αιτιατική ενικού και για τα τρία γένη της μετοχής

emit: το απαρέμφατο μέλλοντα και για τις δύο φωνές

solebat: το απαρέμφατο απλού και συντελεσμένου μέλλοντα (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος)

3. α. **Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine**: να εξαρτήσετε την πρόταση από το dicunt και το dicitur.

β. Cum omnes recentem esse dixissent: να αντικαταστήσετε το χρονικό σύνδεσμο cum με τον postquam και να επιφέρετε τις απαραίτητες αλλαγές.

γ. "Interrogo vos quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore": να εξαρτήσετε την περίοδο από το Cato dixit.

δ. Cum Octavianus post victoriam Actiacam Romam rediret, homo quidam ei occurrit: να αντικαταστήσετε τη δευτερεύουσα πρόταση με επιρρηματική μετοχή συνημμένη.

ε. ut corvum doceret parem salutationem: να αντικαταστήσετε την πρόταση με ισοδύναμη έκφραση.

στ. Id exemplum sutorem quendam incitavit: να μετατρέψετε την ενεργητική σε παθητική σύνταξη.

www.poukamisas.gr

20
ΧΡΟΝΙΑ

φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ • ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
• (ΝΕΟ) ΑΓ. Ι. ΡΕΝΤΗΣ • ΑΙΓΑΛΕΩ
• ΑΜΦΙΑΛΗ • ΓΑΛΑΤΣΙ • ΓΛΥΦΑΔΑ
• ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ • ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
• ΚΑΛΛΙΘΕΑ • ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ
• ΛΑΡΙΣΑ • ΜΕΓΑΡΑ • ΜΟΣΧΑΤΟ
• ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ • ΝΙΚΑΙΑ • ΠΕΙΡΑΙΑΣ
• ΠΕΡΑΜΑ • ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

Α. Μεταφράσεις αποσπασμάτων

Κάποια μέρα ο Κάτωνας έφερε στο Βουλευτήριο ένα πρώιμο σύκο από την Καρχηδόνα και ενώ το έδειχνε στους Συγκλητικούς «Σας ρωτώ» είπε «πότε νομίζετε ότι αυτό το σύκο κόπηκε από το δέντρο». Όταν όλοι είπαν ότι ήταν φρέσκο, είπε «Και όμως μάθετε ότι κόπηκε πριν τρεις μέρες στην Καρχηδόνα.

Όταν ο Οκταβιανός επέστρεφε στη Ρώμη μετά τη νίκη στο Άκτιο, πήγε να τον συναντήσει κάποιος άνθρωπος κρατώντας ένα κοράκι. Το είχε διδάξει να λέει αυτά: «Χαίρε, Καίσαρα, νικητή στρατηγέ». Ο Καίσαρας ενδιαφέρθηκε πολύ να αγοράσει το κοράκι. Το αγόρασε λοιπόν για είκοσι χιλιάδες σηστέριους. Αυτό το παράδειγμα παρακίνησε κάποιον παπουτσή να μάθει σε ένα κοράκι τον ίδιο χαιρετισμό. Για πολύ καιρό μάταια κόπιαζε. Κάθε φορά που το πουλί δεν απαντούσε, ο παπουτσής συνήθιζε να λέει «Κρίμα στον κόπο μου».

Β. Παρατηρήσεις

1. α. cuiusdam diei, quosdam dies /huic fico, harum ficorum /id exemplum, eis,iis,is exemplis /paris salutationis, pari salutatione

β. ostendente, ostendentium /patrum, patres /hominem, homines /victore, victores /milia, milium /sutoris, sutorum /avi-e, avium

γ. recenti, recentiore, recentissimo /plus, plurimum /diutissime

2. α. afferis-re, afferaris-re /decerpebatur, decerptus-a-um est /putatum-ram-ram esse, putaturos-ras-ra esse /dicetis, dicturi-rae-rae sitis, dicitote /scito, scitote /rediturus sit, redisset /incitamini, incitemini, incitamini /perdant, perderent

β. ostendentem, ostendentem, ostendens /emptum-ram-ram esse, empturos-ras-ra esse – emptum iri /solitum esse, solitum fore

3. α. Dicunt Catonem attulisse quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine. Dicitur Cato attulisse quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine.

β. Postquam omnes recentem esse dixerunt/ere (dixerant).

γ. Cato dixit se interrogare illos quando eam ficum decerptam esse putarent ex arbore.

δ. Octaviano post victoriam Actiacam Romam redeunti homo quidam occurrit.

ε. corvum docere parem salutationem.

στ. Quidam sutor eo exemplo incitatus est.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Κείμενο	Γραμματική	Συντακτικό
XXI	abeuntes: μετοχή, ενεστώτα, του abeo, σύνθετο του ανώμαλου ρήματος eo	interemptis: αφαιρετική απόλυτη, επιρρηματική χρονική μετοχή, προτερόχρονο (νόθη)
XXIII	mortuus est: οριστική παρακειμένου, του αποθετικού ρήματος morior (μτχ μέλλ.: moriturus)	siccis: ομοιόπτωτος, κατηγορηματικός προσδιορισμός στο oculis
XXIV	visne: οριστική ενεστώτα του ανώμαλου ρήματος volo	diebus: αφαιρετική οργανική του μέτρου ή της διαφοράς στο post
XXV	ficum: ετερόκλιτο ουσιαστικό, θηλυκό	opibus: αφαιρετική οργανική του μέσου από το confidere
XXVII	nascuntur: οριστική ενεστώτα, του αποθετικού ρήματος nascor (μτχ μέλλ.: nasciturus)	duriora, acerbiora, meliora: απόλυτη σύγκριση
XXVIII	summa: υπερθετικός βαθμός του επιθέτου superus (επίθετα αφθονούντα στον υπερθετικό)	noli spectare: απαγόρευση (ne spectaveris)
XXIX	solebat: οριστική παρατατικού, του ημιαποθετικού ρήματος soleo	Caesaris: γενική του ενδιαφερομένου προσώπου από το interfuit

ΚΑΤΩΝ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ (234Π.Χ - 149Π.Χ)

Ρωμαίος συγγραφέας και πολιτικός, που θεωρείται ο θεμελιωτής της ρωμαϊκής φιλολογίας. Ήταν εξάλλου ο πρώτος που έγραψε ιστορία στα λατινικά. Είναι ο συγγραφέας της «Απαρχής», ενός έργου που καταγράφει την ιστορία της Ρώμης από την ίδρυσή της μέχρι τον 2ο Καρχηδονικό πόλεμο. Έγραψε επίσης το έργο «Αποφθέγματα», μια συλλογή μεγάλου αριθμού λόγων και επιστολών διασήμων προσωπικοτήτων της ιστορίας. Παράλληλα αποδίδεται στον Κάτων και η συγγραφή μια εγκυκλοπαίδειας με τη μορφή διδαγμάτων προς τον γιό του Μάρκο, που, πάντως δεν διασώθηκε, όπως διασώθηκαν αρκετά αποσπάσματα από τα άλλα δυο έργα. Αυτούσια διασώθηκε η πραγματεία του «Για τη γεωργία» (160π.Χ), όπου ο Κάτων δίνει πληροφορίες για την οργάνωση της δουλοκτησίας, την ανάπτυξη της οινοποιίας, την καλλιέργεια της ελιάς στις επαρχίες της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, που ορίζονταν στη σημερινή Ιταλία. Ο Κάτων ως αδιάλλακτος εχθρός της Καρχηδόνας είχε πολεμήσει εκεί από το πόστο του πραιτόρα της Σαρδηνίας (198π.Χ), ενώ όταν ήταν ύπατος στα ισπανικά εδάφη (195π.Χ) είχε καταστείλει εξεγέρσεις των ντόπιων φυλών... Είναι παροιμιώδης η φράση με την οποία έκλεινε κάθε ομιλία του στη Σύγκλητο: «...αλλά η Καρχηδόνα πρέπει να καταστραφεί...».

www.poukamisas.gr

εδώ και **20 χρόνια**, στα Φροντιστήρια Πουκαμισάς, πάνω από **12.500 μαθητές** έκαναν το όνειρό τους πραγματικότητα...

κάν'το κι εσύ !

φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ